

نگاه

سرمایه‌گذاری در اقتصاد مه‌آلود

مهدی پورقاضی فعال اقتصادی

صنعت پلیمر در سال‌های اخیر، رشد نسبتاً خوبی داشته است، اما توسعه آن خیلی خوب نبوده است. در گذشته، هیجانات زیادی در بورس برای تامین مواد پلیمری بود، ولی اکنون آرامش نسبی برقرار است و تامین مواد اولیه نسبت به گذشته، آسان‌تر انجام می‌شود. از نظر بازار فروش، بازار در حال رکود است و انظور که من در نمایشگاه ایران پلاست متوجه شدم، بسیاری از واحدهای تولیدی از رکود بازار، لطمه دیده‌اند و فروش‌شان کاهش پیدا کرده است. از نظر صادرات با توجه به قیمت پایین مواد اولیه به‌خصوص پلی اتیلن، در سال‌های اخیر یک صادرات کاذب مواد پلیمری شکل گرفته بود. اخیراً با بخشنامه جدید که تعریف کامیاند را می‌کند، کمی این صادرات کاذب کم شده است، اما هنوز به طور کامل برطرف نشده است. اگرچه مقررات جدید به احتمال زیاد باعث کاهش صادرات کامیاند‌های پلیمری خواهد شد. اگر بخواهم درباره مشکلات این صنعت صحبت کنم، باید بگویم که مقدار قابل توجهی از مشکلات، مشکلات عمومی صنعت است؛ یعنی فقط به صنعت پلیمر مربوط نمی‌شود، بلکه به همه صنایع مربوط…

۲

فرصت امروز

برای کسب وکار آفرینی

دومین ذخایر گازی جهان چگونه با چالش تامین گاز روبه‌رو شد؟

پای لنگ اقتصاد انرژی ایران

۴

با بازگشت ترامپ به کاخ سفید، جنگ‌های تجاری در راه هستند؟

پس‌لرزه‌های ترامپیسیم در تجارت جهانی

شرکت‌های چینی را در بازار آمریکا بالا می‌برد. اهداف اصلی این سیاست شامل حفاظت از صنایع داخلی از طریق افزایش هزینه کالاهای وارداتی، تشویق مصرف‌کنندگان و کسب‌وکارها به خرید محصولات تولید داخل، کاهش کسری تجاری با کاهش حجم واردات و محدودکردن وابستگی به کالاهای خارجی، به‌ویژه از کشورهای رقیب عنوان شده است.
جنگ تعرفه‌ها و حمایت‌گرایی تجاری
افزایش هزینه‌های واردات منجر به کاهش حجم واردات می‌شود که تا حدی اثرات تعرفه‌ها را کاهش می‌دهد. تقویت دلار آمریکا (طبق پیش‌بینی‌ها به میزان ۵٫۴ درصد) می‌تواند بخشی از تأثیرات تورمی را با کاهش نسبی هزینه واردات جبران کند، اما تقویت ارزش دلار باعث می‌شود صادرات ایالات متحده، کمتر رقابتی شود و حجم صادرات کاهش یابد که در نهایت تراز تجاری را بدتر خواهد کرد. از سوی دیگر، کاهش عرضه نیروی کار و افزایش تورم به کاهش بهره‌وری و کاهش سرمایه‌گذاری منجر خواهد شد. سرمایه‌ها به دلیل جست‌وجو برای بازدهی بالاتر از ایالات متحده خارج می‌شوند، امری که موجب کاهش ارزش دلار و افزایش هزینه‌های واردات خواهد شد. این تغییرات ممکن است به طور موقت، کسری تجاری را کاهش دهد، اما نمی‌تواند آسیب‌های کلان اقتصادی را جبران کند. از طرفی، کشورهای وابسته به بازار ایالات متحده همانند کانادا، مکزیک و چین با کاهش تولید ناخالص داخلی مواجه خواهند شد. برآوردها نشان می‌دهد چین ممکن است در سال ۲۰۲۵، کاهش ۰٫۲۵ درصدی در تولید ناخالص داخلی خود را تجربه کند که نتیجه سیاست‌های تعرفه‌ای و سخت‌گیری‌های پولی است. اگر کشورهای شرکای تجاری ایالات متحده نیز تعرفه‌هایی مشابه بر کالاهای آمریکایی اعمال کنند، این اقدام اثرات منفی را تشدید می‌کند. طبق پیش‌بینی‌ها، تولید ناخالص داخلی ایالات متحده ممکن است تا سال ۲۰۲۶، کاهش ۰٫۹ درصدی را تجربه کند و تورم را تا ۱٫۳ درصد بالاتر از سطح پایه در سال ۲۰۲۵ برساند. در مجموع، وعده‌های تعرفه‌ای، تغییر عمده‌ای به سمت حمایت‌گرایی جهانی را نشان می‌دهند. هدف از این سیاست‌ها، تقویت صنایع داخلی و کاهش وابستگی به صنایع خارجی است. بااین‌حال، این سیاست‌ها می‌توانند پیامدهای اقتصادی گسترده‌ای داشته باشند، از جمله افزایش قیمت‌ها، اختلال در زنجیره‌های تامین و تشدید

با آمدن ترامپ، توافق روسیه و اوکراین چقدر نزدیک است؟

۲ ستاریو از آینده اوکراین

او را جدی بگیرد. به علاوه، اقتصاد روسیه آسیب دیده است، روبل درحال سقوط است و روس‌ها از جنگ خسته شده‌اند. گرچه پوتین می‌تواند جنگ را برای یک سال دیگر با بیشتر ادامه دهد، ممکن است از یک توقف کوتاه سود ببرد و آمریکا نیز می‌تواند تهدید به تحریم‌های بیشتر کند. بنابراین هدف از یک توافق چه می‌تواند باشد؟ بازگرداندن مرزهای ۱۹۹۱ از یک رویاست؛ چراکه سرایز، سلاح یا مهماتی برای گرفتن آن ندارد. در عوض، هدف باید ایجاد شرایطی باشد که اوکراین در قلمرویی که اکنون در اختیار دارد، رشد کند. اوکراین برای این کار به ثبات و بازسازی نیاز دارد که هر دوی آنها مستلزم ایمن بودن است. به همین دلیل است که در قلب مذاکرات، چگونگی ایجاد یک چارچوب معتبر و بادوام برای امنیت این کشور وجود دارد.

«کونومیسیت» استدلال می‌کند که بهترین راه برای محافظت از اوکراین، این است که این کشور به ناتو بپیوندد؛ چراکه عضویت در ناتو از ناپایداری و آسیب پذیری اوکراین جلوگیری می‌کند. این کار همچنین بزرگ‌ترین ارتش اروپا را وارد اتصادی می‌کند که ترامپ احتمالاً از آن استقبال خواهد کرد؛ زیرا ناتسو در این صورت به نیروهای آمریکایی

می‌کند. براساس گزارش مرکز پژوهش‌های اتاق ایران، تصمیمات و رویکردهای تجاری آمریکا نه تنها بر رشد اقتصادی و اشتغال داخلی تأثیرگذار است، بلکه پیامدهای گسترده‌ای برای زنجیره‌های تامین جهانی، ترازهای تجاری و روابط اقتصادی بین‌المللی دارد. سیاست‌های تجاری آمریکا می‌تواند از طریق تعیین تعرفه‌ها و مذاکره در توافقنامه‌های تجاری، صنایع داخلی را در برابر رقابت خارجی محافظت کند، یا رقابت‌پذیری آنها را در بازارهای جهانی تقویت کند؛ به‌عنوان مثال، اعمال تعرفه بر واردات فولاد و آلومینیوم با هدف حفاظت از مشاغل و صنایع تولیدی آمریکا صورت گرفته است. در عرصه بین‌المللی نیز سیاست‌های تجاری آمریکا بر زنجیره‌های تامین جهانی، ترازهای تجاری و روابط اقتصادی تأثیر می‌گذارد. سیاست‌هایی مانند اعمال تعرفه بر کالاهای چینی منجر به تنش‌های تجاری شده، بازارهای جهانی را تحت تأثیر قرار داده و تغییراتی در زنجیره‌های تامین ایجاد کرده است. علاوه بر این، آمریکا در توافق‌نامه‌های تجاری متعددی شرکت دارد که به همکاری اقتصادی و همکاری کمک می‌کنند. توافق‌نامه‌هایی مانند «اتفاق‌نامه ایالات متحده-مکزیک-کانادا» (USMCA)، روابط تجاری و بیوندهای اقتصادی بین اعضا را تقویت کرده و بر الگوهای تجارتی منطقه‌ای و جهانی تأثیر می‌گذارد. فراتر از مسائل اقتصادی، سیاست تجاری آمریکا به عنوان ابزاری برای استراتژی ژئوپلیتیکی این کشور عمل می‌کند. با استفاده از توافق‌نامه‌های تجاری و تحریم‌ها، آمریکا می‌تواند بر روابط بین‌المللی، تأثیر گذاشته و منافع امنیت ملی خود را پیش ببرد.

وعده انتخاباتی دونالد ترامپ برای اعمال تعرفه‌های جهانی ۱۰ تا ۲۰ درصدی بر تمامی واردات (با امکان افزایش ۶۰ درصدی بر کالاهای برخی کشورها مانند چین)، نشان‌دهنده گسست اساسی از سیاست‌های سنتی تجارب آزاد به سمت رویکرد حمایت‌گرانه است. این استراتژی با هدف حفاظت از صنایع داخلی و کاهش وابستگی به محصولات خارجی طراحی شده است. تعرفه جهانی به معنای مالیات ثابتی است که بر تمامی کالاهای وارداتی، بدون توجه به مبدأ آنها اعمال می‌شود. تعرفه ۱۰ تا ۲۰ درصدی بدان معناست که تمامی محصولات وارداتی به آمریکا شامل این هزینه اضافی خواهند شد. برای برخی کشورها مانند چین، این تعرفه می‌تواند به ۶۰ درصد برسد که به طور قابل توجهی، هزینه کالاهای صادراتی

بر این، احتمال دارد که رئیس‌جمهور روسیه به توافق پایبند نباشد. او امیدوار است که اوکراین پس از جنگ به دامان مسکو بیفتد و اگر اینطور نشود ممکن انست قلمروهای بیشتری را اشغال کند.

از منظر «کونومیسیت»، باوجودی که این احتمالات وجود دارد، اما محتمل‌ترین نتیجه نیست. تسلیم شدن در برابر پوتین، شکستی برای آمریکا و ترامپ است. این مسئله ممکن است به آسیا نیز سرایت کند و دشمنان آمریکا را تهاجمی‌تر کند. همچنین دوستان واشنگتن ممکن است اعتماد خود را به متحدشان از دست بدهند و به جای آن به چین نزدیک شوند. از سوی دیگر، ترامپ مطمئناً نمی‌خواهد به عنوان کسی که اوکراین را در شکست مذاکراتی با پوتین از دست می‌دهد، مورد تمسخر قرار گیرد. این به نفع خود اوست تا توافقی را انجام دهد که اوکراین را حداقل برای چهار سال دوره ریاست جمهوری‌اش امن نگه می‌دارد. اوکراین در این مدت می‌تواند کارهای زیادی انجام دهد. اگر ترامپ بخواهد از این گزینه استفاده کند، در برابر پوتین اهرم فشار دارد. از آنجایی که او غیرقابل پیش‌بینی است می‌تواند با ارسال سلاح بیشتر و مرکباتر از اوکراین حمایت کند و پوتین باید

هفته‌نامه «کونومیسیت» در سرمقاله این هفته خود به احتمال توافق روسیه و اوکراین پرداخته و می‌گوید روسیه و اوکراین احتمالاً به زودی برای آتش‌بس توافق خواهند کرد؛ چراکه دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آینده آمریکا نیز خواهان آن است. به نوشتهٔ «کونومیسیت»، دو سال است که جنگ خونینی در اوکراین جریان دارد؛ اما به نظر می‌رسد تغییر بزرگی در راه است. یک دلیل، این است که پیشروی روسیه، ضعف شدید نیروی انسانی را آشکار کرده است که می‌تواند در نهایت به سقوط خطوط اوکراین منجر شود و اینکه دونالد ترامپ وعده داده است که به عنوان رئیس‌جمهور آمریکا خواهان توقف فوری جنگ است، اما این احتمال وجود دارد که ترامپ توافقی را بر اوکراین تحمیل کند. ولادیمیر پوتین می‌گوید که روسیه ممکن است خطوط مقدم را متوقف کند؛ در این حالت، روسیه ۷۰ تا ۸۰ درصد از چهار منطقه

اوکراین را که ضمیمه خود کرده است، اشغال می‌کند. پوتین همچنین می‌خواهد که غرب تحریم‌ها را لغو کند و اوکراین نیز عضویت در ناتو را کنار بگذارد. اگر ترامپ از این شرایط حمایت کند، پوتین به بیشتر اهداف جنگی خود خواهد رسید و اوکراین شکستی فاجعه‌بار را متحمل می‌شود. علاوه

تولید افزایش پیدا می‌کند یا مصرف‌کننده همچنان متضرر می‌شود؟

۲ روی سکه افزایش قیمت خودرو

پس از ۱۸ ماه از آخرین به‌روزرسانی، قیمت محصولات دو خودروساز بزرگ کشور، رشد ۳۰ درصدی داشته و همین امر موجب شده تا موافقان و منتقدان نسبت بدان واکنش نشان دهند. در صدر این اظهارنظرها، نمایندگان مجلس می‌گویند که باید فکری جدی برای افزایش قیمت خودرو در

۲

گزارش سیمای استان‌ها در بهبود کسب‌وکار نشان می‌دهد

سایه تردید و نااطمینانی بر فضای کار

فرصت امروز؛ معاونت بهبود کسب‌وکار موسسه عالی پژوهش و برنامه‌ریزی در سلسله گزارش‌هایی به بررسی «سیمای استان‌ها در بهبود کسب‌وکار» پرداخته و ۲۸ مولفه پیمایشی و آماری محیط کسب‌وکار در ۳۰ دوره گذشته را تجزیه و تحلیل کرده است. یافته‌های این گزارش نشان می‌دهد که میانگین شاخص بهبود کسب‌وکار ایران در هفت سال گذشته، نمره ۶ از ۱۰ بوده و از آنجایی که نمره بالاتر به معنای وضعیت بهتر است، این امر به منزله سایه تردید و نااطمینانی بر فضای کسب‌وکار کشور است. در محاسبه شاخص بهبود کسب‌وکار، عدد ۱۰ به معنای بدترین وضعیت و عدد یک به معنای بهترین وضعیت است. شاخص بهبود کسب‌وکار در هفت سال اخیر به‌طور میانگین، نمره ۶ را از ۱۰ کسب کرده است که نمی‌تواند قابل پذیرش باشد. در بین مولفه‌ها نیز مولفه «غیرقابل‌پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات» در ۲۰ دوره از اجرای طرح به‌عنوان اولین و مهمترین مانع کسب‌وکارها شناخته شده و میانگین ۸٫۲۶ را در طول دوره‌های اجرای طرح به دست آورده است. این یعنی «غیرقابل‌پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات»، مهمترین مانع پیش روی کسب‌وکارهای ایرانی است و بیشترین فاصله را با میانگین شاخص کل پایش در بخش پیمایشی آن در ادوار مختلف اجرای طرح (عدد ۶) دارد. بنابراین بی‌ثباتی قیمت‌ها به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم بر سایر مولفه‌های کسب‌وکار و در نهایت بر شاخص کل محیط کسب‌وکار، اثر منفی گذاشته است. بررسی جغرافیای استانی این…

۲

«وضعیت متغیرهای پولی و بانکی ایران» در یک گزارش پژوهشی آسیب‌شناسی شد

سقوط نسبت کفایت سرمایه

۳

مدیریت و کسب‌وکار
تغییرات صنعت گیم و فرصت‌های کار آفرینی
یادش بخیر؛ یک زمانی بازی کردن با کنسول آتاری، سگا یا حتی پلی استیشن‌های ابتدایی خودش یک ماجراجویی بزرگ بود. آن روزها تمام اختفل ما این بود که توانسته بودیم رکورد فلان بازی را بین بچه‌های محل بشکنیم. والدین هم دائم پشت سر ما غر می‌زدند که «از این بازی‌ها چیزی یادت نمی‌شه!». اما اگر والدین آن روزها می‌دانستند که همین بازی‌های «به دردخور» روزی می‌تواند پلنقرمی برای کسب کارهای میلیاردری باشد، شاید خودشان دست به دسته‌های کنسول می‌بردند! حالا تصور کنید همان کودکان پای کنسول‌های ساده امروز با طراحی بازی‌های جذاب، انترتیم گیم پلی و حتی سرمایه‌گذاری در دنیای بازی‌های بلاک چین به قله‌های موفقیت اقتصادی رسیده‌اند. صنعت گیم، که زمانی تنها یک تفریح ساده بود، حالا تبدیل به یک انقلاب صنعتی شده است. اگر شما به عنوان یک کارآفرین این تغییرات را…
بازگشت ترامپ به کاخ سفید، جنگ‌های تجاری در راه هستند؟
پس‌لرزه‌های ترامپیسیم در تجارت جهانی
تنش‌های تجاری جهانی که نیاز به ارزیابی دقیق دارد. همچنین افزایش ۶۰ درصدی تعرفه‌های ایالات متحده بر کالاهای وارداتی از چین، یکی از وعده‌های کلیدی ترامپ بود. این سیاست، مشابه سناریوی تعرفه‌های جهانی است اما تعرفه‌های چین به طور قابل توجهی بیشتر است و تأثیر هدفمندتر و شدیدتری بر اقتصاد این کشور دارد. در این حالت، تقاضا در کوتاهمدت و تولید در میان‌مدت از چین به سمت سایر کشورهایه که تحت تغییر تعرفه نیستند، حرکت می‌کنند. این روند از زمان جنگ تجاری اول میان ترامپ و چین به طور تدریجی آغاز شده است.
آسیب‌پذیری چین یا تعرفه ۶۰ درصدی
برآوردها نشان می‌دهد که افزایش ۶۰ درصدی تعرفه‌های آمریکا بر کالاهای چین می‌تواند تولید ناخالص داخلی ازدهای زرد را تا سال ۲۰۲۶ به میزان ۰٫۹ درصد کاهش دهد. کاهش تقاضای آمریکا برای کالاهای چینی همچنین باعث افت ارزش واقعی یوان (تا ۱۰ درصد) می‌شود که در ابتدا مزیت رقابتی کالاهای چینی در بازارهای دیگر را افزایش می‌دهد و تا حدی کاهش صادرات به آمریکا را جبران می‌کند. این تعرفه‌ها موجب جابه‌جایی تولید از چین به کشورهای دیگر می‌شود تا صادرات به بازار آمریکا از کشورهایه که تحت تعرفه‌ها نیستند، انجام شود؛ در نتیجه اشتغال در چین ابتدا کاهش می‌یابد، اما کاهش دستمزدهای واقعی به‌تدریج آن را به سطح پایه بازمی‌گرداند. در آمریکا اشتغال تا سال ۲۰۲۷ به میزان ۰٫۲۳ درصد پایین‌تر از سطح پایه خواهد بود. تورم نیز تا سال ۲۰۲۵ حدود ۰٫۴ درصد افزایش می‌یابد؛ زیرا هزینه‌های بالاتر واردات از چین به طور کامل با کاهش قیمت واردات از سایر کشورها جبران نمی‌شود. کاهش رشد اقتصادی چین، باعث خروج سرمایه از این کشور و ورود آن به اقتصادهای دیگر می‌شود. این جریان سرمایه‌گذاری ابتدا به صورت مالی و سپس به صورت سرمایه‌گذاری فیزیکی انجام می‌شود و به تعویق انداخت اما برخی از کشورهایه مانند کانادا و مکزیک می‌انجامد. با کاهش کسری تجاری آمریکا با چین، کسری تجاری کلی ایالات متحده به دلیل تقویت دلار افزایش می‌یابد.
برخی برآوردها نشان می‌دهد که اقتصاد چین اکنون نسبت به احتمال اعمال تعرفه‌های ۶۰ درصدی، آسیب‌پذیرتر از دوره اول ریاست‌جمهوری ترامپ است. یکی از عوامل این آسیب‌پذیری، بحران بازار املاک و مستغلات چین است. در سال ۲۰۱۸، بازار

املاک چین حدود ۲۵ درصد از فعالیت‌های اقتصادی چین را تشکیل می‌داد و به عنوان سیری در برابر شوک‌های خارجی عمل می‌کرد، اما از سال ۲۰۲۱ این بازار دچار رکود شدیدی شده است که باعث کاهش درآمدهای دولت‌های محلی شده است. عامل دیگر، تجمع بدهی‌های سنگین است. رکود در بازار املاک منجر به افزایش بدهی‌های غیر قابل‌تحمل برای دولت‌های محلی شده است. صندوق بین‌المللی پول برآورد می‌کند که مجموع بدهی‌های دولتی تا پایان سال ۲۰۲۳ به ۱۲۷ تریلیون یوان (۲۰۰۷ تریلیون دلار) رسیده است. با احتساب بدهی‌های خانوارها و شرکت‌ها، این مقدار به بیش از ۲۵۰ تریلیون یوان می‌رسد که تقریباً سه برابر اندازه اقتصاد چین است. این عوامل نشان می‌دهند که اقتصاد چین اکنون نسبت به شوک‌های خارجی آسیب‌پذیرتر شده است و ترکیب مشکلات در بخش املاک و بدهی‌های بالا، دولتی چین را برای واکنش مؤثر به فشارهای اقتصادی محدود می‌کند.

مکزیک، بازنده بعدی سیاست‌های ترامپ

دونالد ترامپ در جریان کارزار انتخاباتی خود همچنین از اعمال تعرفه ۲۵ درصدی بر تمامی واردات از مکزیک کرد. هدف این برنامه، اعمال فشار بر دولت مکزیک جهت کاهش مهاجرت غیرقانونی قاچاق و قاچاق مخدر به ایالات متحده است. ترامپ همچنین تهدید کرد که در صورت ناکارآمدی این تعرفه اولیه، میزان آن به‌تدریج افزایش یافته و حتی می‌تواند به ۱۰۰ درصد نیز برسد. استراتژی ترامپ بر این اساس قرار دارد که با بهره‌گیری از ابزارهای اقتصادی، دولت مکزیک را مجبور می‌یابد؛ زیرا هزینه‌های بالاتر واردات از چین به طور کامل با کاهش قیمت واردات از سایر کشورها جبران نمی‌شود. کاهش رشد اقتصادی چین، باعث خروج سرمایه از این کشور و ورود آن به اقتصادهای دیگر می‌شود. این جریان سرمایه‌گذاری ابتدا به صورت مالی و سپس به صورت سرمایه‌گذاری فیزیکی انجام می‌شود و به تعویق طرفت‌های ۶۰ درصدی، آسیب‌پذیرتر از دوره اول ریاست‌جمهوری ترامپ است. یکی از عوامل این آسیب‌پذیری، بحران بازار املاک و مستغلات چین است. در سال ۲۰۱۸، بازار

نیز تضعیف می‌کنند اما این طرح برای معتبر بودن، نیاز به حمایت رسمی از سوی ترامپ دارد، حتی اگر او هیچ نیروی نظامی ارانه ندهد، اروپا همچنان برای جنگیدن به آمریکا وابسته است.

از منظر «کونومیسیت»، کشورهای اروپایی باید حمایت خود را از اوکراین نشان دهند که شامل کمک‌ها برای بازسازی این کشور و تحویل تسلیحات و همچنین پیشرفت در مذاکرات الحاق به اتحادیه اروپا می‌شود. اروپایی‌ها برای اینکه به پوتین نشان دهند در صورت حمله با او مقابله خواهند کرد، باید هزینه‌های دفاعی خود را افزایش دهند و صنایع تسلیحاتی خود را بازسازی کنند. ترامپ که مدت‌هاست خواستار افزایش بودجه دفاعی اروپاست، باید از چنین نتیجه‌ای استقبال کند. آتش‌بس، دو دیدگاه رقیب از آینده اوکراین را ارائه می‌دهد. محاسبات پوتین این است که در صورت توافق، برنده خواهد شد؛ چرا که اوکراین متلاشی می‌شود، روسیه دوباره مسلح خواهد شد و غرب علاقه خود را از دست خواهد داد، اما ممکن است با حمایت غرب، اوکراین از این آرامش برای بازسازی اقتصادش، نو کرن سیاست و باززاندگی روسیه از تجاوز استفاده کند.

کمتری، نیاز خواهد داشت اما عضویت اوکراین در ناتو، مسائل سختی را ایجاد می‌کند، زیرا «هاده ۵» تعهد می‌کند که حمله به یک عضو، حمله به همه اعضا است، اما به باور «کونومیسیت»، این تعهد لازم نیست بخش‌هایی از اوکراین را که اکنون روسیه اشغال کرده است، پوشش دهد. همانطور که آلمان شرقی را در زمان پیوستن آلمان غربی در سال ۱۹۵۵ پوشش نداد. نیروهای ناتو ممکن است مانند زمانی که نورژ در سال ۱۹۴۹ به آن ملحق شد، نیازی به استقرار در اوکراین در زمان صلح نداشته باشند. با این حال، برای حضور اوکراین در ناتو به حمایت تمام ۳۲ عضو آن، از جمله مجارستان و ترکیه نیاز است که پیوستن سوئد و فنلاند را به تعویق انداخت اما برخی از کشورهایه، از جمله بریتانیا، فرانسه و آلمان ممکن است پذیرای معاملات دوجانبه باشند که در آن سربازان خود را در اوکراین به‌عنوان یک نیروی بازدارنده مستقر کنند. آنها با این تهدید که اقدامات بیشتر روسیه می‌تواند آنها را وارد جنگ کند، به دنبال بازداشتن پوتین هستند. اما کشورها نباید چنین وعده‌ای را به اوکراین ارائه کنند، مگر اینکه آماده باشند به آن احترام بگذارند؛ زیرا کسبیدن از آتش روسیه، آنها را به عنوان اعضای ناتو

یادداشت

سرمایه‌گذاری در اقتصاد مه‌آلود

مهدی پورقاضی، فعال اقتصادی

صنعت پلیمر در سال‌های اخیر، رشد نسبتاً خوبی داشته است، اما توسعه آن خیلی خوب نبوده است. در گذشته، هیجانات زیادی در بورس برای تامین مواد پلیمری بود، ولی اکنون آرامش نسبی برقرار است و تامین مواد اولیه نسبت به گذشته، آسان‌تر انجام می‌شود. از نظر بازار فروش، بازار در حال رکود است و انطوق که من در نمایشگاه ایران پلاست متوجه شدم، بسیاری از واحدهای تولیدی از رکود بازار، لطمه دیده‌اند و فروش‌شان کاهش پیدا کرده است. از نظر صادرات با توجه به قیمت پایین مواد اولیه بخصوص پلی اتیلن، در سال‌های اخیر یک صادرات کاذب مواد پلیمری شکل گرفته بود. اخیراً با بخشنامه جدید که تعریف کامپاند را می‌کند، کمی این صادرات کاذب کم شده است، اما هنوز به طور کامل برطرف نشده است. اگرچه مقررات جدید به احتمال زیاد درباره مشکلات این صنعت صحبت کنم، باید بگویم که مقدار قابل توجهی از مشکلات، مشکلات عمومی صنعت است؛ یعنی فقط به صنعت پلیمر مربوط نمی‌شود، بلکه به همه صنایع مربوط است. این مشکلات را می‌توان به صورت «مشکل تامین برق»، «وضعیت ارز»، «روابط با دنیا و محدودیت‌های اینترنتی»، «تغییر ناگهانی قیمت دست‌ورعمل صادرات کامپاند»، «بی‌اهمیتی خودروسازان به مطالبات قطعه سازان» و «محدودیت منابع مالی» دسته‌بندی کرد.

مشکل تامین برق

امروز مهمترین مشکل واحدهای صنعتی، قطع برق بین دو تا سه روز در هفته است. این مشکل، بهره‌وری واحدهای صنعتی را پایین آورده و قیمت تمام شده کالاها را هم بالا برده است. قدرت رقابت کالا‌های ایرانی در مقایسه با رقیبای خارجی پایین آمده است. از سوی دیگر، وزارت نیرو تعهدی برای انجام قراردادی که در مورد تامین برق با مشترکان بسته ندارد. این وزارتخانه، نه برق تامین می‌کند، نه چشم‌انداز روشنی درباره چگونگی برطرف کردن مشکل برق می‌دهد. تنها چیزی که به ما گفته‌اند، این است که «مشکل برق یک مشکل کوتاه مدت نیست، بروید یک فکری برای کار خودتان در بلندمدت بکنید.» این پاسخ‌ها نگران‌کننده است. اکنون تعداد زیادی از واحدهای صنعتی به دنبال خرید ژنراتور هستند که بازده خوبی ندارد. از آن گذشته، تامین گازوئیل آن بسیار گران است و قیمت تمام شده برق با گازوئیل آزاد، سر به فلک می‌زند. برای تأسیس نیروگاه‌های تجدیدپذیر هم کار اساسی انجام نشده است و صنعت هم توان مالی سرمایه‌گذاری ندارد. کسانی که روی تأسیس نیروگاه‌ها سرمایه‌گذاری کرده‌اند، طلب قابل توجهی از وزارت نیرو دارند که به آنها پرداخت نمی‌شود و انگیزه‌ای هم برای توسعه نیروگاه‌ها ندارند. اینکه هر ساله شعار سال می‌دهند یا سال را در مورد تولید نامگذاری می‌کنند، تبدیل به طزن شده است، چطور ممکن است دنبال تولید یا توسعه اقتصادی برویم؛ در حالی که در هر هفته دو یا سه روز قطع برق داریم؟ دولت آقای دکتر پزشکیان هم هیچ نشانه‌ای از خود نشان نداده که چه برنامه‌ای برای تامین برق و انرژی دارد. هیچ کشوری در منطقه حتی افغانستان از نظر تامین انرژی به خرابی وضعیت ایران نیست. این وضعیت، انگیزه هر نوع سرمایه‌گذاری داخلی یا خارجی در صنعت را از بین برده است.

وضعیت نرخ ارز

سال‌هاست که فعالان اقتصادی خواستار یک نرخ شدن ارز شده‌اند. مشاوران اقتصادی آقای دکتر پزشکیان هم این درخواست را تأیید کرده‌اند، اما هنوز هیچ برنامه مشخصی برای اجرای تک نرخی شدن ارز ارائه ندهاده‌اند. هیچ‌کم نمی‌داند که قرار است چه اتفاقی بیفتد. آیا قول تک نرخی کردن ارز برای بستن دهان فعالان اقتصادی بوده است یا واقعاً قصد آن را دارند؟ اگر واقعاً قصد آن را دارند، چگونه قرار است این کار انجام شود؟ چرا از فعالان اقتصادی و تشکل‌های آنها نظرسنجی نمی‌کنند یا فکر خودشان را به آنها نمی‌گویند؟ آیا می‌خواهند مثلاً شوک درمانی کنند؟ مثل زمان آقای جهانگیری که یکبار اعلام کردند ارز تک نرخ و ۴ هزار و ۲۰۰ تومان است می‌خواهند عمل کنند؟ در دسترس بودن آقای ریئسی می‌خواهند یکباره بگویند که ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان است؟ یا روش دیگری را در نظر دارند؟ خیلی واضح است که در شرایط مه آلود یا دودآلود، سرمایه وارد اقتصاد نخواهد شد. سرمایه‌گذار در جایی که چشم‌انداز روشنی وجود ندارد، حاضر به سرمایه‌گذاری نیست. بدون سرمایه‌گذاری هم توسعه‌ای در کار نخواهد بود.

روابط با دنیا و محدودیت‌های اینترنتی

در شرایط فعلی که کشور در تحریم قرار دارد، به FATF نپیوسته‌ایم، ارتباط بانکی با دنیا نداریم و با بسیاری محدودیت‌های دیگر مواجه هستیم، امکان صادرات محصولات و امکان جذب سرمایه به شدت محدود است. کالای وارداتی هم حدود ۲۰ درصد برای کشور گران‌تر درمی‌آید. آقای دکتر پزشکیان هم چند بار گفته است که می‌خواهد روابط کشور را با دنیا تغییر دهد، اما هیچ برنامه مشخص و هیچ استراتژی روشنی ارائه نشده است. تعداد کشورهای دوست در حد انگلستان دست و گزرنامه ایرانی جزو بی‌اعتبارترین گزرنامه‌های دنیا است. در چنین شرایطی، وضع صادرات واحدهای صنعتی بسیار دشوار است و چشم انداز روشنی را در آن نمی‌توان دید. از ملزومات کشور وکار داخلی و بین‌المللی، در دسترس بودن اینترنتت پرسرعت است که فعلاً فعالان اقتصادی از آن محروم هستند. همچنین علاوه بر موانع و مشکلات عمومی صنعت، فعالان صنعت پلیمر به نظر من در معرض مشکلات زیر قرار دارند: «تغییر ناگهانی قیمت دست‌ورعمل صادرات کامپاند»، «بی‌اهمیتی خودروسازان به مطالبات قطعه‌سازان» و «محدودیت منابع مالی»

تغییر ناگهانی قیمت دست‌ورعمل صادرات کامپاند

تغییر مقررات و قوانین مقرر بود که با هماهنگی با فعالان اقتصادی و با اطلاع از قبل (نه به صورت خلق احساسه) انجام شود، اما در بخشنامه جدید به گم‌رک، این کار اجرا نشده است، به این دلیل تعداد قابل توجهی از محصول شرکت‌های صادرکننده در گم‌رک توقیف شده است و به تعزیرات هدایت شده‌اند. در این شرایط، تأمین مالی خلق الساعه و بدون مشورت با فعالان اقتصادی ادامه دارد.

بی‌اهمیتی خودروسازان به مطالبات قطعه‌سازان

بخشی از مصارف قطعات پلیمری مربوط به قطعه‌سازان خودرو است. خودروسازان، بدهی خود به قطعه‌سازان را با قلدری نمی‌پردازند و آنها هم در پرداخت تعهد خود به کامپاندسازان دچار مشکل شده‌اند. اگر قرار است که بازار به رونق برگردد، لازم است که خودروسازان هم به تعهدات مالی خود عمل کنند.

محدودیت منابع مالی

محدودیت اعمال شده از سوی بانک‌ها در پرداخت تسهیلات به واحدهای تولیدی، از مشکلات دیگر واحدهای پلیمری است. در این ارتباط، لازم است که دست بانک‌ها در دادن تسهیلات باز شود. از طرف دیگر می‌توان از پتروشیمی‌ها که منابع مالی زیادی در اختیار دارند، خواست که فروش اعتباری مواد پلیمری را، چه از لحاظ مقدار و مبلغ و چه از لحاظ مدت، توسعه دهند.

فرصت امروز: معاونت بهبود کسب‌وکار موسسه عالی پژوهش و برنامه‌ریزی در سلسله گزارش‌هایی به بررسی «سیمای استان‌ها در بهبود کسب‌وکار» پرداخته و ۲۸ مولفه پیمایشی و آماری محیط کسب‌وکار در ۳۰ دوره گذشته را تجزیه و تحلیل کرده است. یافته‌های این گزارش نشان می‌دهد که میانگین شاخص بهبود کسب‌وکار ایران در هفت سال گذشته، نمره ۶ از ۱۰ بوده و از آنجایی که نمره بالاتر به معنای وضعیت بهتر است، این امر به منزله سایه تردید و نااطمینانی بر فضای کسب‌وکار کشور است. در محاسبه شاخص بهبود کسب‌وکار، عدد ۱۰ به معنای بدترین وضعیت و عدد یک به معنای بهترین وضعیت است. شاخص بهبود کسب‌وکار در هفت سال اخیر به‌طور میانگین، نمره ۶ را از ۶ کسب کرده است که نمی‌تواند قابل پذیرش باشد. در بین مولفه‌ها نیز مولفه «غیرقابل‌پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات» در ۲۰ دوره از اجرای طرح به‌عنوان اولین و مهمترین مانع کسب‌وکارها شناخته شده و میانگین «غیرقابل‌پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات» در ۸،۲۶ را در طول دوره‌های اجرای طرح به دست آورده است. این یعنی «غیرقابل‌پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات»، مهمترین مانع پیش روی کسب‌وکارهای ایرانی است و بیشترین فاصله را با میانگین شاخص کل پایش در بخش پیمایشی آن در ادوار مختلف اجرای طرح (عدد ۶) دارد. بنابراین بی‌ثباتی قیمت‌ها به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم بر سایر مولفه‌های کسب‌وکار و در نهایت بر شاخص کل محیط کسب‌وکار، اثر منفی گذاشته است. بررسی جغرافیای استانی این مولفه نیز در طول دوره‌های اجرا طرح از وجود الگوی مشخص بین استان‌ها حکایت دارد. در همین حال، آخرین گزارش پایش ملی محیط کسب‌وکار در تابستان ۱۴۰۳ نشان می‌دهد، شاخص محیط کسب‌وکار کشور که در بهار امسال به رقم ۶،۰۴ رسیده بود، در فصل تابستان به رقم ۶،۰۲ رسیده و فقط حدود ۰،۰۲ واحد بهبود پیدا کرده است. نکته جالب آنکه در بهار امسال نیز شاخص محیط کسب‌وکار در سطح فصل زمستان باقی مانده بود و در زمستان نیز این شاخص ناسامعادت شده و از رقم ۵،۹۸ در فصل پاییز ۱۴۰۲ به حدود ۶،۰۴ رسیده بود.

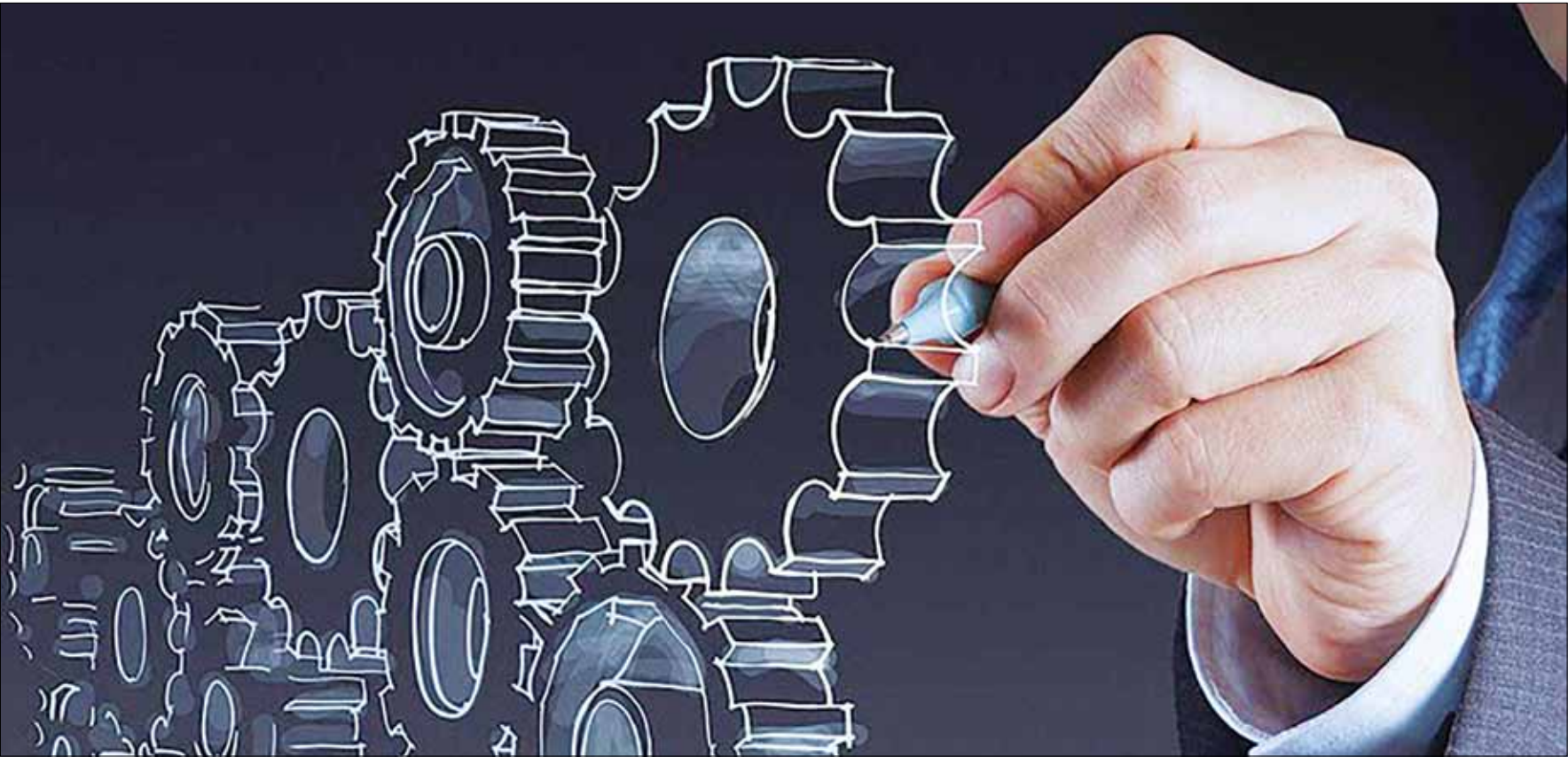
جغرافیای استانی بی‌ثباتی قیمت‌ها

گزارش پژوهشی موسسه عالی آموزش و برنامه‌ریزی نشان می‌دهد که شاخص بهبود کسب‌وکار کشور در هفت سال اخیر به‌طور میانگین نمره ۶ را از ۱۰ کسب کرده است. از آنجا که نمره بالاتر به معنای بدتر شدن وضعیت کسب‌وکار است، این رقم از نتگنایی محیط کسب‌وکار کشور حکایت دارد. معاونت بهبود کسب‌وکار موسسه عالی پژوهش و برنامه‌ریزی در سلسله گزارش‌هایی به بررسی «سیمای استان‌ها در بهبود کسب‌وکار» پرداخته است. در این گزارش‌ها، ۲۸ مولفه پیمایشی و آماری محیط کسب‌وکار در ۳۰ دوره گذشته بررسی شده‌اند. در محاسبه شاخص بهبود کسب‌وکار، عدد ۱۰ به معنای بدترین وضعیت و عدد یک به معنای بهترین وضعیت است. براساس آمارهای اعلامی، میانگین شاخص کل پایش در ادوار مختلف حدود ۶ است که نشانگر نمره مورد کشوری شاخص بهبود کسب‌وکار است. در میان مولفه‌های مذکور، مولفه «غیرقابل‌پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات» در ۲۰ دوره از اجرای

اقتصاد امروز

گزارش سیمای استان‌ها در بهبود کسب‌وکار نشان می‌دهد

سایه تردید و نااطمینانی بر فضای کار

طرح، به‌عنوان اولین و مهمترین مانع کسب‌وکارها با میانگین رقم شاخص در طول دوره‌های اجرا معادل ۸،۲۶ ارزیابی شده است. بررسی این عدد نشان می‌دهد که «غیرقابل‌پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات»، مهمترین مانع پیش روی کسب‌وکارهاست؛ زیرا بیشترین فاصله را با میانگین شاخص کل پایش در بخش پیمایشی آن در ادوار مختلف اجرای طرح (حدود عدد ۶) داشته است. بنابراین بی‌ثباتی قیمت‌ها به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم بر سایر مولفه‌های کسب‌وکار و در نهایت بر شاخص کل محیط کسب‌وکار، اثر منفی گذاشته است.

از سوی دیگر، جغرافیای استانی این مولفه در طول ادوار مختلف اجرای طرح از وجود الگوی مشخص بین استان‌ها حکایت دارد. براساس آمارها و نظر فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این طرح، ۱۳ استان کشور در شاخص «غیرقابل‌پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات» دارای میانگین بالاتر از متوسط کشوری و ۱۸ استان نیز دارای میانگین پایین‌تر از متوسط کشور بوده‌اند. همچنین ۵ استان چهارمحال‌وبختیاری، آذربایجان غربی، اصفهان، زنجان و کرمان‌شاه به‌ترتیب دارای بیشترین عدد این شاخص (وضعیت بدتر نسبت به سایر استان‌ها) و ۵ استان خراسان شمالی، کرمان، اردبیل، قزوین و خراسان رضوی به ترتیب دارای کمترین عدد این شاخص (وضعیت بهتر نسبت به سایر استان‌ها) ارزیابی شده‌اند.

عوامل کلان موثر بر شاخص کسب‌وکار

مولفه «دشواری تامین مالی از بانک‌ها» از مولفه‌های دیگری است که از ابتدای آغاز طرح به‌صورت مستمر مورد پرسش قرار گرفته و در ۲۰ دوره از اجرای طرح، به‌عنوان اولین یا دومین مانع در مقابل کسب‌وکارها با میانگین رقم شاخص در طول دوره‌های اجرا معادل ۷،۴۶ ارزیابی شده است. بررسی اجمالی این عدد نشان می‌دهد که این عامل، دومین مانع پیش روی کسب‌وکارهاست؛ زیرا بیشترین فاصله را با میانگین شاخص کل پایش در بخش پیمایشی آن در ادوار مختلف اجرای طرح (حدود عدد ۶) پس از شاخص «بی‌ثباتی قیمت‌ها» داشته است. بنابراین دشواری تامین مالی از بانک‌ها به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم بر سایر مولفه‌های کسب‌وکار و در نهایت بر شاخص کل محیط کسب‌وکار نیز اثر منفی می‌گذارد. طبق آمارها، ۱۱ استان کشور دارای میانگین بالاتر از متوسط کشوری و ۲۰ استان نیز دارای میانگین پایین‌تر از متوسط کشور بوده‌اند. همچنین استان‌های اردبیل، کرمانشاه، آذربایجان غربی، کردستان و ایلام به‌ترتیب دارای بیشترین عدد شاخص (وضعیت بدتر نسبت به سایر استان‌ها) و استان‌های گیلان، خراسان جنوبی، سمنان، مرکزی و زنجان به‌ترتیب دارای کمترین عدد شاخص (وضعیت بهتر نسبت به سایر استان‌ها) ارزیابی شده‌اند. همچنین شاخص‌های «رویه ناعادلانه مالیات‌ستانی» و «بی‌ثباتی سیاست‌ها و قوانین» نیز در رده‌های بعدی مهمترین موانع کسب‌وکار در این پایش ارزیابی شده‌اند.

عوامل متعدد اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، حقوقی، زیست‌محیطی و فناوری وجود دارند که بر محیط کلان کسب‌وکار بنگاه‌ها و فعالان اقتصادی کشور اثرگذاری دارند. در این میان، اثرگذاری برخی عوامل بیشتر در سطح ملی و برخی نیز بیشتر در سطح استانی است و مجموعه‌ای نیز در دو سطح

ملی و استانی قابل پایش و تحلیل هستند. براساس ماده ۴ قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار (مصوب سال ۱۳۹۰ مجلس)، اتاق‌های بازرگانی و تعاون کشور موظف شدند به‌منظور اطلاع سیاستگذاران از وضعیت محیط کسب‌وکار کشور، شاخص‌های ملی محیط کسب‌وکار را تدوین و به‌طور سالانه و فصلی به تفکیک استان‌ها، بخش‌ها و فعالیت‌های اقتصادی اعلام کنند. در این راستا، گزارش پایش ملی محیط کسب‌وکار از سال ۱۳۹۵ با ارزیابی ۷۰ مولفه پیمایشی و آماری در هر فصل توسط اتاق‌ها منتشر می‌شود که حاوی نکات ارزشمندی به‌ویژه در سطح استانی است که تاکنون مورد توجه جدی تحلیلگران قرار نگرفته است.

سایه مشکلات کلان کشور بر کسب‌وکارها

موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی در قالب سلسله گزارش‌هایی به آسیب‌شناسی مولفه‌های پیمایشی و آماری محیط کسب‌وکار استان‌ها طی هفت سال گذشته پرداخته و ضمن بررسی مقایسه‌ای استان‌ها و میزان اثرگذاری ملی و استانی مولفه موردنظر در بهبود وضعیت محیط کسب‌وکار استان، توصیه‌های سیاسی و مدیریتی ارائه کرده است. به نظر می‌رسد علل بروز «بی‌ثباتی قیمت‌ها» در سطح ملی تا حد زیادی (۹۰ درصد براساس نظر خبرگان) متأثر از مشکلات کلان کشور در سطح ملی است. اقتصاددانان عمدتاً دلایل ساختاری و مدیریتی همچون ناترازی بودجه‌ای، ناترازی بانکی، کسری تجاری غیرنفتی، کسری حساب سرمایه، شکاف تولید، کاهش ارزش پول ملی، کاهش بهره‌وری و انتظارات تورمی را به‌عنوان علل تورم بالا معرفی می‌کنند. شواهد بسیاری وجود دارد که نشان می‌دهد بروز این عوامل در سطح ملی می‌تواند به «بی‌ثباتی قیمت‌ها» بینجامد و اتخاذ سیاست‌های استانی، اثر بسیار کمتری در به وجود آوردن این پدیده دارد. از سوی دیگر، هیچ متغیر اقتصادی دیگری مانند تورم نمی‌تواند بر شرایط عمومی محیط کسب‌وکار کشور اثرگذار بوده و اعتماد در ساختار اقتصادی، اجتماعی و سیاسی را به‌شدت کاهش دهد. نتایج پایش ملی محیط کسب‌وکار طی سال‌های اخیر نیز تأیید می‌کند که با افزایش تکنلکه‌های قیمتی در دوره‌های مختلف، میزان اثرگذاری منفی آن بر محیط کسب‌وکار به‌رغم انجام اقدامات موثر در بهبود وضعیت سایر عوامل، بسیار جدی بوده است. علی‌رغم موارد ذکرشده در سطح ملی با پدیده اختلاف معنادر در کمیت مولفه «غیرقابل‌پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات» در طرح پایش ملی محیط کسب‌وکار و کمیت نظارت نهادهای استانی مرتبط با استان‌های کشور مواجه هستیم که نشان می‌دهد برخی عوامل استانی (با ۱۰ درصد اثرگذاری براساس نظر خبرگان، همچون اختلاف در سبد مصرفی خانوارهای استان‌ها، میزان مهاجرپذیری استان‌ها و سهم قیمت اجاره‌مبها در سبد پیش‌بینی خانوارها، کمی و کیفیت نظارت نهادهای استانی مرتبط با تنظیم بازار و توزیع کالاها و خدمات، میزان گستردگی جغرافیایی کیفیت زیرساخت‌های حمل‌ونقل در استان‌ها، مشکل در شبکه توزیع، ترکیب مغفلات نسبت خانوارهای شهری و روستایی در استان‌ها، اثرگذاری سایر متغیرهای اقتصادی و اجتماعی مانند نرخ بیکاری و میزان درآمد متوسط و سطح فقر در استان‌ها می‌توانند ازجمله عوامل بروز اختلاف در میزان تورم و «بی‌ثباتی قیمت‌ها» در استان‌ها باشند.

تولید افزایش پیدا می‌کند یا مصرف‌کننده همچنان متضرر می‌شود؟

۲ روی سکه افزایش قیمت خودرو

اقتصادی، بقا داشته باشند. خودروسازی چیزی نزدیک به ۱۲ درصد ارزش افزوده صنعت کشور را تشکیل می‌دهد، با وجود اینکه مایل به افزایش قیمت خودرو نبودیم وقتی دو طرف معادله را نگاه کردیم، متوجه شدیم در درازمدت و در مجموع اقتصادی کشور و خودروسازان با این سهم بالا در اشتغال و این‌همه سهامدار است. در نهایت تصمیم گرفتیم تا آنچه که ۱۸ ماه قبل مصوب شده بود، مثل گذشته رها نکنیم و تصمیم‌گیری انجام شود». حال پس از گذشت چند روز از اعلام قیمت‌های جدید خودرو، برخی از نمایندگان مجلس در نطق و تذکرات‌های جداگانه نسبت به افزایش قیمت خودروها توسط خودروسازان انتقاد کردند. به اعتقاد آنها، اگر خودروسازی برای خودروسازان صرفه اقتصادی ندارد، خودروسازی را تعطیل و آن را رها کنند و بیش از این، جان و روان مردم را به بازی نگیرند، آنها معتقدند باید فضای فکری جدی برای افزایش قیمت خودرو در سال‌های

متمادی کرد. در حقیقت، در مورد خودروهای داخلی، تمامی ضررها متوجه مصرف‌کنندگان است؛ چراکه خودروهای ایرانی، امنیت بالایی ندارند و از سوی دیگر، قیمت آنها نیز بی‌دلیل بالاست. تجربه اصلی گذشته نشان می‌دهد که افزایش قیمت کارخانه‌ای خودرو همیشه چهارساز جلوگیری از این زیان در صنعت خودروسازی بوده و باید دید که با افزایش قیمتی که جدیداً خودروسازان در محصولات‌شان اعمال کردند، آیا جلوی این زیان‌ها گرفته خواهد شد یا خیر؟ هرچند به مرور و با افزایش عرضه خودروهای تولید داخل به بازار، بدهی است که شرایط متعادل و قیمت‌ها کاهش خواهد یافت، اما باید دید که خودروسازان به قول خود در راستای تولید بیشتر، جامه عمل پوشانده و شاهد عرضه بیشتری در بازار خواهیم بود؟ مسئله اصلی خودروسازان، جریان نقدیگی بود که با افزایش قیمت تا حدودی مشکلات برحط عمل می‌شود، اما مشکل اصلی، تولید و رفع نیاز مصرف‌کننده است که باید دید قول‌های داده شده عملیاتی می‌شود؟ در حال حاضر، خرید و فروش خودرو بسیار کم است و مسائل سیاسی و نوسان ارزی بر آن تأثیر گذاشته است؛ حال باید دید چه سرنوشتی در انتظار بازار خودرو خواهد بود؟ آیا به سمت تولید بیشتر و باکیفیت‌تر خواهیم رفت و یا همچنان مصرف‌کنندگانی خواهیم داشت که ناراضی‌شان دوچندان می‌شود؟

خبرنامه

با اعلام شرکت ملی گاز ایران

مصرف گاز به شرایط هشدار رسید

شرکت ملی گاز ایران با صدور اطلاعیه‌ای درخصوص مصارف غیرمعتارف گاز طبیعی اعلام کرد با وجود تلاش شبانه‌روزی مجموعه کارکنان صنعت گاز کشور، هم‌اکنون مصرف گاز در شرایط هشدار قرار دارد. در متن اطلاعیه شرکت ملی گاز ایران آمده است: «با توجه به سرمای شدید هوا و ماندگاری آن در سراسر کشور و مصرف بیش از حد گاز طبیعی به‌ویژه در بخش خانگی، تجاری و صنایع جزء، با وجود تلاش شبانه‌روزی مجموعه کارکنان صنعت گاز کشور، هم‌اکنون مصرف گاز در شرایط هشدار قرار دارد.

تنها راه برون‌رفت از شرایط کنونی همراهی و همدلی مردم از طریق مدیریت صحیح مصرف گاز طبیعی است. از این رو از هموطنان عزیز درخواست می‌شود مواردی همچون انشعاب‌های غیرمجاز، سرقت گاز، استفاده از سیستم‌های گرمایشی و گرماتاب‌ها در فضای باز، استفاده از وسایل گرمایشی در ویلاهای خالی از سکنه و دیگر موارد بدمصرفی گاز را از طریق سامانه ۱۹۴ به اطلاع همکاران ما در سراسر کشور برسانند تا اقدام‌های لازم از سوی آنان انجام شود.

شایان ذکر است تنها با رعایت مسوارد آسانی مانند رعایت دمای رفاه از ۱۸ تا ۲۱ درجه سانتی‌گراد، استفاده از لباس‌های مناسب فصل سرما، به حداقل رساندن درجه حرارت سیستم‌های گرمایشی، استفاده از پرده‌های ضخیم، بستن منافذ باز و خاموش کردن وسایل گرمایشی اتاق‌ها و اماکن غیرضروی، در مصرف گاز حداکثر صرفه‌جویی را به‌عمل آوردن تا بهره‌مندی تمامی هموطنان در اقصی نقاط کشور از این نعمت خدادادی فراهم شود. با توجه به افزایش مصرف گاز به‌ویژه در بخش خانگی، تجاری و صنایع جزء، احتمال مواردی از نشتی گاز نیز وجود دارد، لذا از هم‌وطنان عزیز درخواست می‌شود به محض مشاهده چنین مواردی، با سامانه ۱۹۴ تماس حاصل کنند تا همکاران ما در اسرع وقت برای رفع مشکل در محل حاضر شوند.»

به گفته وزیر نفت

تحويل سوخت به نیروگاه‌ها افزایش یافت

وزیر نفت از افزایش تحويل سوخت به نیروگاه‌ها خبر داد و گفت در حال حاضر میزان تحويل سوخت به نیروگاه‌ها افزایش یافته و می‌توان گفت که ناترازی سوخت نیروگاه‌ها بهبود یافته است. عباس علی‌آبادی در گفت‌وگویی تلویزیونی، با بیان اینکه در روزهای اخیر مشکل ناترازی سوخت بهبود یافته است، اظهار کرد: گازوئیل تحويلی در حال رسیدن به مرز حدود ۵۰ میلیون لیتر در روز است. هر چقدر از این رقم بالاتر برویم، با سرعت بیشتری می‌توانیم مخازن را پر کنیم. به گفته وی، علاوه‌بر این در بخش تحويل گاز نیز وضعیت بهبود یافته و هم اکنون به بالای ۱۸۰ میلیون مترمکعب رسیده‌ایم که قابل تقدیر است.

محسن پاک‌نژاد، وزیر نفت نیز به‌تازگی از افزایش بیش از ۱۰۰ درصدی ارسال نفت‌گاز به نیروگاه‌ها در طول ۲۵ روز اول آبان خبر داد و اعلام کرد: تولید نفت‌گاز در طول سه ماه گذشته در کشور افزایش یافت، تولید گاز خام یعنی گازی که قبل از تحويل به پالایشگاه‌ها در بخش بالادستی نفت تولید می‌شود نیز تا ۳۰ میلیون مترمکعب افزایش یافته است. همه این افزایش‌ها در طول دو ماه‌ونیم گذشته محقق شده است و به تدریج این افزایش‌ها اندام دارد. به گفته وی، با توجه به محدودیت‌های حوزه لجستیک در رساندن این مقدار سوخت به نیروگاه‌ها مسائلی وجود دارد، ادامه داد: هنگامی که مقدار ذخایر سوخت نیروگاهی که تحويل می‌گیریم حدود ۴۵ درصد نسبت به دوره مشابه سال گذشته‌اش پایین‌تر است، هر چقدر هم که برای تأمین این ذخایر تلاش کنیم، واردات انجام دهیم و تولید پالایشگاه‌ها را افزایش دهیم، امکان اینکه بتوانیم به ذخایر سال گذشته برسیم کم است. بهبود وضعیت سوخت نیروگاه‌ها موجب شد تا خاموشی‌های پاییزی پایان یابد و اکنون در هیچ کجای کشور خاموشی برنامہ‌ریزی شده برای مشترکان خانگی اعمال نمی‌شود.

صادرات جهانی گاز مایع رکورد زد

صادرات جهانی گاز طبیعی مایع (ال‌ان‌جی) در سه ماهه اول سال ۲۰۲۴، به رکورد ۱۰۶.۴ میلیون تن صعود کرد. تحلیل سازمان کشورهای صادرکننده نفت عرب (OAEPC) نشان داد صادرات جهانی ال‌ان‌جی در سه ماهه دوم سال ۲۰۲۴ در مقایسه با سه ماهه اول کاهش یافت و به ۹۸.۶ میلیون تن رسید و در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته هم ۰.۴ درصد کاهش داشت. صادرات جهانی ال‌ان‌جی در سه ماهه سوم، ۲۰۵ درصد در مقایسه با مدت مشابه سال ۲۰۲۳ بهبود یافت

و به ۱۰۰.۹ میلیون تن رسید. طبق اعلام OAEPC، صادرات در فاصله ژانویه تا سپتامبر نسبت به مدت مشابه سال گذشته، ۱.۹ درصد رشد کرد و به ۱۰۰.۹ میلیون بشکه رسید. برآورد OAEPC حاکی از آن است که آمریکا در ۹ ماه ابتدای سال میلادی جاری، بزرگ‌ترین صادرکننده ال‌ان‌جی جهان مانده است و پس از این کشور، استرالیا و قطر قرار گرفتند.

توسعه زیرساخت صادرات ال‌ان‌جی آمریکا در پنج سال گذشته و انعطاف‌پذیری صادرکنندگان آمریکایی در مورد مقصد نهایی محموله‌هایی که می‌فروشند، کمک کرده است این کشور به بزرگ‌ترین صادرکننده گاز طبیعی مایع تبدیل شود. افزایش فروش آمریکا به اروپا که در تلاش برای حذف واردات خط لوله‌ای گاز طبیعی روسیه است و راهداندازی پروژه‌های بیشتر در دهه جاری، صادرات آمریکا را در سال ۲۰۲۳، به میزان ۱۲ درصد نسبت به سال قبل از آن افزایش داد. طبق داده‌های آژانس بین‌المللی انرژی، آمریکا با صادرات ۱۱.۹ میلیارد فوت مکعب در روز ال‌ان‌جی، قطر و استرالیا را که نزدیک‌ترین رقیبانش بودند، به راحتی شکست داد و در سال ۲۰۲۳، به بزرگ‌ترین صادرکننده ال‌ان‌جی تبدیل شد. براساس گزارش اوپل پرایس، شرکت شل که بزرگ‌ترین بازرگان ال‌ان‌جی در جهان است، انتظار دارد تقاضای جهانی برای ال‌ان‌جی تا سال ۲۰۴۰ تحت تأثیر تقاضای بالاتر در آسیا، سوئچ از زغال‌سنگ به گاز در چین و افزایش مصرف ال‌ان‌جی برای تحریک به رشد اقتصادی در جنوب و جنوب شرقی آسیا، رشد کند. این شرکت در گزارش سالانه «دورنمای ال‌ان‌جی» که اوایل سال جاری منتشر شد، اعلام کرد بازار جهانی ال‌ان‌جی در دهه ۲۰۴۰ به رشد خود ادامه خواهد داد که تا حد زیادی تحت تأثیر اقدامات چین برای کربن‌زدایی از صنعت و تحکیم تقاضا در سایر کشورهای آسیایی است.

فرصت امروز: لابد این هم از تناقض‌های جامعه ایران است که با وجود دارا بودن دومین ذخایر گازی جهان اما در تامین گاز زمستان با چالش مواجهیم. مثال معروف کوزه‌گری که از کوزه شکسته آب می‌خورد. پس از تجربه خاموشی‌های گسترده در تابستان امسال و همینطور قطعی پراکنده برق در فصل پاییز، حالا گویا باید در انتظار قطعی گاز باشنیم تا دومین کشور دارنده ذخایر گازی جهان همچنان با چالش تامین گاز در فصول سرد سال مواجه باشد و سال پرماجرآ و پرفراز و نشیبی را به لحاظ اقتصاد انرژی تجربه کند. دیگر برای همگی ما روشن شده است که پای اقتصاد انرژی ایران لنگ می‌زند و ناترازی انرژی، زندگی روزمره شهروندان را کاملا تحت تأثیر خود قرار داده است.

البته این اتفاق پیش از آنکه دامن مردم و مشترکان بخش خانگی را بگیرد، عمداً برای صنایع و واحدهای تولیدی کشور چالش‌ساز شده است؛ کما اینکه وقتی در فصل تابستان امسال برق صنایع به ویژه تولیدکنندگان سیمان و فولاد قطع شد، بسیاری از کارشناسان و صاحب‌نظران پیش‌بینی کردند که در زمستان نیز به دلیل افزایش مصرف گاز و کاهش دمای هوا، صنایع کشور با چالش قطعی گاز مواجه خواهند شد و حالا به نظر می‌رسد که این پیش‌بینی در حال محقق شدن است. در طول سال‌های اخیر متأسفانه به دلیل اصرار دولت‌های وقت به قیمت‌گذاری دستوری و ادامه روند معیوب گذشته، سرمایه‌گذاری کافی برای افزایش تولید برق و گاز در کشور انجام نشده و به دلیل فقدان بسترهای لازم و نبود مشوق‌ها، بخش خصوصی نیز علاقه‌ای به ورود به این حوزه و سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های انرژی کشور ندارد. طبق برآوردهای کارشناسی و براساس پیش‌بینی شورای عالی انرژی، برای اینکه میزان تولید گاز از میدابین جدید افزایش یابد تا کفاف مصرف کشور را دهد، باید ۵۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری انجام شود.

زمستان سرد زودرس کسب وکارها

اگر در سال‌های قبل، بارش برف و باران، نویددهنده آغاز سرمای پاییزی و زمستانی بود، حالا در این سال‌ها چالش قطعی گاز به اولین مواجهه افکار عمومی با خطرره زمستان تبدیل شده است. درست همانند فصل تابستان که خاموشی‌ها و قطعی‌های گسترده برق با ورود موج گرما و افزایش دمای هوا اتفاق افتاد و بیش از مردم، صنایع و کسب وکارهای تولیدی را حساسی شوکه کرد، حالا سرمای زودرس زمستان باز هم با داستان تکراری قطعی گاز و مدیریت غلط انرژی همراه شده است. هرچند با تصمیم اخیر دولت چهاردهم، مصرف مازوت (مازوت‌سوزی) در چند نیروگاه کشور (کرج، اصفهان و اراک) به پایان رسیده است اما به دلیل ناترازی ساختاری در اقتصاد انرژی ایران، بیم استفاده دوباره از مازوت وجود دارد. این در حالی است که به دلیل کاهش بارندگی‌ها و بروز خشکسالی‌ها، میزان الودگی هوا در شهرهای بزرگ کشور افزایش یافته است. در همین حال، شواهد نشان می‌دهد که قطعی گاز همانند قطعی برق در تابستان ابتدا گریبان تولیدکنندگان سیمان را در فصل زمستان خواهد گرفت.

وضعیت مصرف گاز به‌ویژه در این چند روز اخیر با ورود سامانه سرد

بارشی از شمال کشور و درگیر کردن استان‌های شمالی، شمال‌شرق و مرکزی که همراه با برف و باران و کاهش محسوس دماست، روند افزایشی به خود گرفته است. براساس پیش‌بینی‌ها، ماندگاری این سرما با کاهش ۸ درجه‌ای دمای هوا تا اواخر هفته جاری ادامه دارد و با توجه به این مقدار کاهش دما، طبق اعلام «سعید توکلی» معاون وزیر نفت، پیش‌بینی می‌شود که مصرف گاز در بخش خانگی، تجاری، صنایع جزء و حمل‌ونقل در هفته جاری به مرز ۶۰۰ میلیون مترمکعب برسد. با توجه به مقدار گاز ارسالی به شبکه در روزهای گذشته و مقدار مصرفی که بخش خانگی، تجاری، صنایع جزء و حمل‌ونقل در همین بازه زمانی داشته اند، شرایط دمایی حاکی از آن است که بالغ بر ۸۵ میلیون مترمکعب از سوی همین بخش افزایش مصرف خواهیم داشت. مصارف بخش خانگی، تجاری و صنایع جزء بیش از ۶۰ درصد از گاز تحویلی به شبکه انتقال کشور را برسه خود اختصاص می‌دهد. با کاهش یک درجه سانتی‌گراد دمای خانه، می‌توان حدوداً ۶ درصد مصرف گاز در آن خانه را کاهش داد.

ریشه اصلی ناترازی انرژی چیست؟

امروزه صنایع کشور با چالش ناترازی انرژی مواجه هستند و به اعتقاد یک فعال اقتصادی، دلیل اصلی این ناترازی تولید و مصرف به جذاب نبودن سرمایه‌گذاری در حوزه تولید انواع انرژی برمی‌گردد. به نظر می‌رسد ریشه اصلی ناترازی انرژی در ایران، تنظیم‌گری این بازار توسط نهادهای دولتی است که نظام توزیع انرژی را هم برعهده دارند. «فرشید شکرخدايي»، رئیس کمیسیون سرمایه‌گذاری و تأمین مالی اتاق بازرگانی ایران در این رابطه گفت: تا همین چند سال پیش، زمانی که درباره مزیت‌های نسبی کشور صحبت می‌کردیم تا سرمایه‌گذاران را وارد بازار کنیم به انرژی ارزان و فراوان، نیروی انسانی متخصص و اقلیم پهناور اشاره می‌کردیم؛ اما امروز این مزیت‌های نسبی همگی دست‌خوش تغییر شدند و شاید دیگر مزیتی به حساب نیایند. در حوزه انواع انرژی، دچار ناترازی هستیم، تعداد قابل توجهی از نیروی انسانی متخصص مهاجرت کرده و یا در حال مهاجرت هستند و از منظر اقلیم هم با کمبود آب و از بین رفتن سفره‌آب‌های زیرزمینی مواجه هستیم.

او از نقره‌داغ شدن سرمایه‌گذارانی که روی تولید انرژی متمرکز شدند، انتقاد کرد و گفت: زمانی بود که سرمایه‌گذاران وارد حوزه تولید انرژی شدند، اما مطالبات خود را از دولت ننوانستند دریافت کنند و همچنان بعد از گذشت چندین سال، دولت بدهی خود را به آنها پرداخت نکرده است. از سویی خریدار انحصاری انرژی تولید شده، فقط دولت است و تولیدکننده نمی‌تواند در یک بازار رقابتی محصول خود را ارائه کند. به گفته «شکرخدايي»، در طراحی حکمرانی انرژی، حق انتقال انرژی متعلق به دولت است و بخش خصوصی فقط می‌تواند در حوزه عرضه وارد شود. متأسفانه این توزیع‌کننده انحصاری در طول سالیان گذشته بسیار بد عمل کرد و موجب شد امروز با ناترازی انرژی مواجه شویم. زمانی که بازار توزیع به صورت انحصاری در اختیار فردی باشد که نظام تنظیم‌گری همان بازار را هم به عهده دارد، در نهایت

چطور مصرف گاز در بخش خانگی و تجاری را کاهش دهیم؟

مصرف گاز در شرایط هشدار

کرد. استفاده از پنجره‌های دوجداره، عایق‌بندی کف، سقف و دیوارها و درزگیری درپچه‌ها و پنجره‌ها می‌تواند هدررفت انرژی را کاهش دهد. این اقدام ساده اما مؤثر می‌تواند مصرف انرژی را در ساختمان‌های قدیمی تا ۳۰ درصد کاهش دهد. همچنین تجهیز ادارات به سیستم‌های هوشمند جهت کنترل حرارت ثابت، امکان کاهش مصرف در ساعات غیرکاری را فراهم می‌کند. تنظیم دودکش سیستم‌های گرمایشی براساس حضور یا عدم حضور کارکنان از دیگر مزایای این فناوری است.

انجام سرویس‌های دوره‌ای برای سیستم‌های گرمایشی، از جمله بررسی میدل‌های حرارتی و پاک‌سازی فیلترها، به بهبود راندمان سیستم و کاهش هدررفت انرژی کمک می‌کند، ضمن اینکه تعیین ساعات کاری ادارات براساس شرایط جوی و کاهش فعالیت‌ها در ساعات پیک مصرف انرژی، می‌تواند به تعادل مصرف گاز کمک کند. همچنین کاهش دما در ساعات غیرکاری یکی دیگر از راهکارهای مهم است. از سویی دیگر تخصیص جریمه برای ادارات پرمصرف و ارائه تسهیلات به اداراتی که مصرف بهینه دارند، می‌تواند انگیزه لازم برای مدیریت مصرف را ایجاد کند. برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای کارکنان ادارات در زمینه استفاده بهینه از انرژی، تنظیم دمای مناسب و استفاده از لباس‌های گرم‌تر، راهکار مؤثری برای کاهش مصرف است. تدوین بودجه انرژی مشخص برای ساختمان‌های عمومی و دولتی، کنترل بیشتری بر میزان مصرف ایجاد و ادارات را به رعایت مصرف بهینه تشویق می‌کند. علاوه‌بر این استفاده از سیستم‌های متمرکز حرارت مرکزی به‌جای سیستم‌های پراکنده در ساختمان‌های بزرگ، علاوه بر کاهش هزینه‌ها، بازدهی انرژی را افزایش می‌دهد.

تنظیم دمای سیستم‌های گرمایشی بین ۱۸ تا ۲۱ درجه سانتی‌گراد، می‌تواند مصرف گاز را تا ۱۰ درصد کاهش دهد؛ چراکه کاهش یک درجه سانتی‌گراد دما در خانه باعث کاهش ۶ درصدی مصرف گاز می‌شود. همچنین پوشیدن لباس‌های گرم در خانه می‌تواند نیاز به افزایش دمای سیستم گرمایشی را کاهش دهد. علاوه‌بر این، استفاده از پنجره‌های دوجداره و پرده‌های ضخیم برای جلوگیری از هدررفت انرژی، عایق‌بندی سقف، دیواره و کف منازل برای حفظ گرمای داخلی، درزگیری درها و

دومین ذخایر گازی جهان چگونه با چالش تامین گاز روبه‌رو شد؟

پای لنگ اقتصاد انرژی ایران

شرایطی ایجاد می‌شود که جذابیت تولید آن محصول از بین می‌رود. سال گذشته شرکت تواینر بالغ بر ۶۰ هزار میلیارد تومان سود کرد و برای سال جاری هم پیش‌بینی می‌شود بین ۸۰ تا ۱۱۰ هزار میلیارد تومان سود به این شرکت تعلق بگیرد. این درحالی است که قرار نبود این شرکت سودی داشته باشد. در حقیقت، اکوسیستم انرژی کشور به گونه‌ای طراحی شده که فقط در بخش توزیع که انحصار وجود دارد، سود حاصل شود.

به سوی بازار رقابتی و تنظیم‌گری مستقل

این فعال اقتصادی، راه‌حل ناترازی انرژی را در ایجاد بازار رقابتی و نظام تنظیم‌گری مستقل دانست و گفت: باید وظیفه رگولاتوری را از وزارت نیرو بگیریم و یک سیستم مستقل برای این منظور طراحی کنیم؛ علی‌رغم اینکه بخش خصوصی شش سال است که برای رسیدن به این هدف مهم برنامہ‌ریزی کرده و یک الگو پیش‌نهاد داده، همچنان وزارت نیرو و نفت در برابر اجرای آن مقاومت می‌کنند. اگر نظام تنظیم‌گری در بازار انرژی اصلاح شود، مقوله احداث نیروگاه هم جذاب می‌شود. این جذابیت، سرمایه‌گذاران جدید را دعوت می‌کند و به دنبال آن مسئله ناترازی حل می‌شود. متأسفانه چون امروز تنها جذابیت حوزه انرژی در روند توزیع است که به صورت انحصاری در اختیار دولت است، در نتیجه سرمایه‌گذاری اتفاق نمی‌افتد.

رئیس کمیسیون سرمایه‌گذاری و تأمین مالی اتاق ایران به ایجاد یک سبد و پرتفوی متنوع از انواع انرژی اشاره کرد و ادامه داد: در کنار تولید انرژی خورشیدی، باید به بحث گاز هم توجه داشت. ایران دومین ذخایر گاز دنیا را در اختیار دارد و باید از این موهبت بهره برد. شاید انرژی خورشیدی زودبازده باشد و در این وضعیت به کمک صنایع بیاید، اما به این معنا نیست که سایر منابع انرژی را فراموش کنیم. شاید استفاده از منابع گاز در ایران خیلی اقتصادی‌تر و به‌صرفه‌تر از سایر منابع باشد. به هرحال منظور ایجاد یک سبد متنوع و کامل در تولید انرژی و استفاده از همه ظرفیت‌های کشور است.

براساس سخنان «شکرخدايي»، برای حل ناترازی‌ها به ۴۰ تا ۶۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری نیاز داریم که دولت نمی‌تواند در این حوزه کاری کند. پس تنها راه، ورود بخش خصوصی است؛ اما بخش خصوصی نگران است به محض اینکه مشکل ناترازی حل شد، مجدد انحصار‌گری‌ها و تنظیم‌گری‌های دولت از سر گرفته شود. بنابراین همچنان رغبتی برای ورود به این حوزه وجود ندارد. اینکه ایران با این همه ظرفیت در حوزه انرژی در برخی از ماه‌های سال به واردکننده تبدیل شود، دور از شأن است.

گفتنی است اینکه چرا دومین کشور دارنده ذخیره گازی جهان، خود با چالش تامین گاز روبه‌روست؟ به اعتقاد کارشناسان به نبود سرمایه‌گذاری کافی برای توسعه صنایع نفت و گاز، قدیمی بودن تأسیسات و البته مصرف بی‌رویه انرژی (به خصوص در روزهای سرد سال) برمی‌گردد و باعث شده است تا زنگ خطر قطعی گاز از چندی پیش به صدا درآید.

پنجره‌ها با استفاده از نوارهای درزگیر، خاموش کردن سیستم گرمایشی در زمان خروج از منزل یا کاهش دما به میزان حداقلی، استفاده از ترموستات‌های هوشمند برای تنظیم دمای خودکار محیط، سرویس سالانه بخاری‌ها، شوفاژها و بکیچ‌ها برای افزایش راندمان، تمیز کردن دودکش‌ها و فیلترهای گرمایشی به‌طور منظم، تنظیم دمای آبگرمکن در حد ۵۰ درجه سانتی‌گراد و خاموش کردن آن در ساعات غیرضروی و استفاده از دوش‌های کم‌مصرف برای کاهش مصرف آب گرم در این مهم اثرگذار است.

در بخش تجاری نیز تنظیم سیستم‌های گرمایشی براساس ساعات کاری و کاهش دما در زمان تعطیلی، استفاده از ترموستات‌های هوشمند برای مدیریت دما در فروشگاه‌ها، دفاتر و اماکن تجاری، نصب پنجره‌های دوجداره و درب‌های عایق برای جلوگیری از هدررفت گرما، عایق‌بندی سقف و دیوارها در ساختمان‌های تجاری، استفاده از بخاری‌ها، شوفاژها و سیستم‌های حرارت مرکزی با راندمان بالا، جایگزینی سیستم‌های قدیمی با تجهیزات کم‌مصرف و هوشمند، نصب پرده‌های ضخیم در محل‌های پرتردد و استفاده از پنجره‌های کم‌مصرف برای کاهش مصرف انرژی و مدیریت مصرف مؤثر باشد. ضمن اینکه ارائه آموزش به کارکنان برای استفاده بهینه از سیستم‌های گرمایشی و کاهش اتلاف انرژی، تشویق به خاموش کردن تجهیزات اضافی در ساعات غیرکاری، استفاده از روشنایی LED و خاموش کردن سیستم‌های گرمایشی و روشنایی در ساعات غیرکاری، نصب حسگرهای حرکتی برای خاموش و روشن کردن خودکار تجهیزات، انجام سرویس‌های دوره‌ای سیستم‌های گرمایشی و شوفاژها برای افزایش کارایی و کنترل سیستم‌های تهویه و گرمایش برای جلوگیری از اتلاف انرژی برای تحقق این مهم اثرگذار است.

رعایت این راهکارها توسط شهروندان و صاحبان کسب‌وکارها می‌تواند نقش مهمی در عبور از چالش‌های مصرف انرژی در فصل سرد ایفا کند. مشترکان با اجرای راهکارهای ارائه‌شده می‌توانند نقشی کلیدی در کاهش مصرف و تأمین پایدار گاز ایفا کنند. رعایت مصرف بهینه علاوه بر کاهش هزینه‌ها، به حفظ منابع ملی برای نسل‌های آینده کمک خواهد کرد.

از آتاری‌های پرسر و صدا تا میلیونرهای دیجیتال

تغییرات صنعت گیم و فرصت‌های کار آفرینی

نویسنده: علی آل علی

یادش بخیر؛ یک زمانی بازی کردن با کنسول آتاری، سگا یا حتی پلی استیشن های ابتدایی خودش یک ماجراجویی بزرگ بود. آن روزها تمام افتخار ما این بود که توانسته بودیم رکورد فلان بازی را بین بچه‌های محل بشکنیم. والدین هم دائم پشت سر ما غر می‌زدند که «از این بازی‌ها چیزی عایدت نمی‌شه!». اما اگر والدین آن روزها می‌دانستند که همین بازی‌های «به دردنخور» روزی می‌تواند پلتفرمی برای کسب و کارهای میلیاردی باشد، شاید خودشان دست به دسته های کنسول می‌بردند!

حالا تصور کنید همان کودکان پای کنسول‌های ساده امروز با طراحی بازی‌های جذاب، استریم گیم پلی و حتی سرمایه‌گذاری در دنیسای بازی‌های بلاک چین به قله‌های موفقیت اقتصادی رسیده‌اند. صنعت گیم، که زمانی تنها یک تفریح ساده بود، حالا تبدیل به یک انقلاب صنعتی شده است. اگر شما به عنوان یک کارآفرین این تغییرات را شناساسید و از فرصت‌های آن بهره نبرید، ممکن است بازی را به کسانی ببازید که پیشرفت‌های این صنعت را جدی گرفته‌اند.

پس بیایید نگاهی عمیق‌تر به این تغییرات شگفت‌انگیز در صنعت گیم بیندازیم و ببینیم چگونه می‌توان از آنها پلی برای موفقیت ساخت. ما در این مقاله ابتدا به برخی از مهمترین تغییرات در صنعت گیم نگاه خواهیم کرد. سپس با ذره بین‌های دقیق سراغ فرصت‌های کارآفرینی در این میان خواهیم رفت. فکر می‌کنم این ماجراجویی به اندازه کافی جذاب باشد تا شما را با ما همراه سازد، مگر نه؟

تغییرات شگفت‌آور در صنعت گیم

اولین سوالی که باید بدان جواب دهیم، تغییراتی است که صنعت گیم پشت سر گذاشته است. خب این تغییرات چه هستند و بطور صنعت گیم را متحول کرده اند؟ ما در ادامه سعی می‌کنیم جواب‌های قانع‌کننده‌ای برای این سوالات پیدا کنیم. پس با ما همراه باشید تا نکات کلیدی درباره دنیسای پیش‌بینی‌ناپذیر گیم به دست بیاورید.

از بازی‌های تک نفره تا جهان‌های مشترک آنلاین
در دهه‌های گذشته بازی‌های ویدئویی تجربه‌ای انفرادی بودند. بازیکنان با کنسول های خود ارتباطی محدود داشتند و سرگرمی‌شان به پیشروی در مراحل مختلف بازی خلاصه می‌شد. این مدل بازی‌ها بیشتر مناسب کسانی بود که در تنهایی به دنبال چالش‌های فردی بودند.

با این حال، گیمینگ در دهه اخیر از یک فعالیت

فردی به یک تجربه جمعی تغییر مسیر داده است. بازی‌های آنلاین چندنفره مانند فورتنایت و وارزون دنیایی را به وجود آورده‌اند که بازیکنان می‌توانند در آن تعامل، رقابت، یا حتی همکاری کنند. این تغییر نه تنها بازی‌ها را جذاب‌تر کرده، بلکه یک جامعه جهانی از گیمرها را شکل داده است.

بازی‌های آنلاین اکسون تبدیل به نوعی شبکه اجتماعی شده‌اند. در چنین فضاهایی بازیکنان روابط دوستانه برقرار می‌کنند و حتی از آن برای برگزاری رویدادها استفاده می‌کنند. به عنوان مثال، کنسرت تراویسی اسکات در فورتنایت بیش از ۱۲ میلیون تماشاگر جذب کرد. این نوع از تعاملات به ما نشان می‌دهد که بازی‌ها دیگر فقط ابزار سرگرمی نیستند، این‌د تغییر در صنعت گیم باعث شده تا برندها نیز به این‌س فضا وارد شوند. از تبلیغات درون بازی گرفته تا همکاری‌های ویژه با توسعه‌دهندگان بسازی، برندها به خوبی دریافته‌اند که دنیای بازی یک میدان عظیم برای جلب توجه مخاطبان است.

ورود فناوری‌های واقعیت مجازی و افزوده

۱۰ سال پیش، شاید واقعیت مجازی (VR) و واقعیت افزوده (AR) بیشتر شبیه داستان‌های علمی-تخیلی بودند، اما امروزه این فناوری‌ها به هسته اصلی تجربه‌های گیمینگ تبدیل شده‌اند. هدست‌های واقعیت مجازی بازیکنان را به دل بازی می‌برند و تجربه‌ای فراگیر و متفاوت ایجاد می‌کنند. فکر می‌کنم شما هم قبول داشته باشید که تجربه بازی فیفا با هدست یک حال دیگری دارد، مگر نه؟

بازی‌های مبتنی بر واقعیت افزوده نیز مرز میان دنیای واقعی و مجازی را از بین برده‌اند. مثلا پوکمون گو یکی از مشهورترین نمونه‌های این تحول است که بازیکنان را به گشت و گذار در دنیای واقعی تشویق کرد تا شخصیت‌های مجازی را پیدا کنند. این نوع بازی‌ها نه تنها سرگرمی بلکه فعالیت‌های بدنی و اجتماعی را نیز ترویج داده‌اند. تاثیر این فناوری‌ها فراتر از تجربه‌های فردی است. برندها از این‌س فضا برای خلق تجربیات منحصر به فرد استفاده کرده‌اند. فروشگاه‌های مجازی در بازی‌ها یا نمایش محصولات به صورت واقعیت افزوده نمونه‌هایی از این کاربدها هستند.

به پیشرفت این فناوری‌ها، آینده‌ای را تصور کنید که در آن واقعیت مجازی بخشی از زندگی روزمره ما می‌شود؛ نه فقط برای بازی، بلکه برای یادگیری، ارتباطات و حتی تجارت. شاید فکر کنید در حال صحبت از آینده‌ای دور هستیم، اما همین حالا هم در دنیایی مبتنی بر فناوری‌های تازه زندگی می‌کنیم.

بلاک چین و مالکیت واقعی در دنیای دیجیتال
بلاک چین مفهوم مالکیت در بازی‌ها را کاملا متحول کرده است. در گذشته اینتم‌های داخل بازی‌ها فقط در محیط همان بازی معنا داشتند اما اکسون، با فناوری بلاک چین بازیکنان می‌توانند اینتم‌ها و شخصیت‌های خود را به دارایی‌هایی قابل معامله تبدیل کنند.

بازی‌های زیادی در سراسر دنیا نشان داده‌اند که بازیکنان می‌توانند از بازی کردن درآمد واقعی کسب کنند. بازیکنان در این بازی‌ها، کاراکترها یا اینتم‌های خود را خرید و فروش می‌کنند، گویی که در یک بازار واقعی شرکت دارند. این تحول فقط برای بازیکنان جذاب نیست. کارآفرینان نیز از این فضا برای ایجاد مدل های کسب وکار جدید استفاده کرده‌اند. از طراحی اینتم‌های قابل معامله (NFT) گرفته تا توسعه بازی‌های مبتنی بر بلاک چین، فرصت‌های بی‌پایانی برای خلاقیت وجود دارد.

در نهایت، بلاک چین به ما نشان داده که مرز میان دنیای واقعی و مجازی در حال محو شدن است. این روند نه تنها به نفع بازیکنان بلکه برای برندها و کارآفرینان نیز سودآور است.

بازی ها به عنوان ابزارهای آموزشی و درمانی

بازی‌ها دیگر فقط سرگرمی نیستند. آنها به ابزاری برای یادگیری و درمان تبدیل شده‌اند. بازی‌هایی مانند ماینکرفت (ورژن آموزشی) به معلمان کمک می‌کنند تا مفاهیم پیچیده را با شیوه‌ای جذاب‌تر به دانش‌آموزان منتقل کنند. بازی‌های شبیه‌ساز نیز برای آموزش مهارت‌های حرفه‌ای یا مدیریت مورد استفاده قرار می‌گیرند. به عنوان مثال، شبیه‌سازهای پرواز به خلبانان آینده آموزش می‌دهند و بازی‌های شبیه‌ساز پزشکی به پزشکان در یادگیری تکنیک‌های جدید کمک می‌کنند. این تغییرات فقط به آموزش محدود نمی‌شوند. بازی‌هایی مانند سسی هیرو (Sea Hero) برای تحقیقات درباره آلزایمر استفاده شده‌اند. این بازی به محققان کمک می‌کند تا الگوهای رفتاری کاربران را برای تشخیص زودهنگام بیماری بررسی کنند. با توجه به این تغییرات، صنعت گیم حالا نه تنها برای سرگرمی بلکه برای بهبود زندگی انسان‌ها در بخش‌های مختلف استفاده می‌شود. این روند نشان می‌دهد که بازی‌ها چگونه می‌توانند از یک تفریح ساده به ابزاری چندمنظوره تبدیل شوند.

فرصت‌های کار آفرینی در عصر طلایی صنعت گیم
اگر تا اینجا کار با ما همراه بوده‌اید، احتمالا سرتان از تغییرات صنعت گیم سوت کشیده است. البته ما قصد نداریم همین طور ماجرا را سرهم‌بندی کنیم. در عوض برخی از نکات کلیدی درباره فرصت‌های کارآفرینی در این دنیا را نیز با شما به اشتراک خواهیم گذاشت. اینطوری فرصت‌های بیشتری برای ورود به دنیای کارآفرینی پیدا می‌کنید؛ آن هم در ترکیب با صنعت گیم!

تولید محتوا برای پلتفرم‌های گیمینگ

دنیای گیم دیگر به بسازی کردن محدود نیست. بازیکنان نه تنها بازی می‌کنند، بلکه در پلتفرم‌هایی مانند توییچ و یوتیوب محتوای مرتبط تولید می‌کنند. این جریان محتوا فرصتی بزرگ برای کارآفرینان فراهم کرده است. تولیدکنندگان محتوا، بازیکنان حرفه‌ای یا حتی افرادی که آموزش بازی می‌دهند، می‌توانند از این فضای رو به رشد استفاده کنند. از این منظر، کارآفرینان می‌توانند با راه‌اندازی کانال‌های تخصصی در حوزه گیم به یک برند شخصی تبدیل شوند. آنها با تولید محتوای جذاب مانند نقد بازی ها، آموزش ترندها یا حتی مسابقات آنلاین، مخاطبان گسترده‌ای را جذب می‌کنند. یکی از موفق‌ترین استریمرهای دنیا تحت عنوان نیچا، تنها با بازی کردن و استریم محتوا به یک چهره جهانی تبدیل شده است. کافی است یک جست‌وجوی ساده در گوگل داشته باشید تا خیلی خوب متوجه شوید استریم‌رها چه برو بیایی برای خودشان دارند.

علاوه بر این، برندها نیز به پلتفرم‌های گیمینگ توجه ویژه‌ای دارند. آنها از طریق تبلیغات یا همکاری با استریم‌رها محصولات خود را به میلیون‌ها مخاطب معرفی می‌کنند. کارآفرینانی که بتوانند واسطه‌ای میان

برندها و تولیدکنندگان محتوا باشند، سهم بزرگی از این بازار خواهند داشت.

تولید محتوا برای گیمینگ نه تنها سودآور است بلکه انعطاف‌پذیری زیادی نیز دارد. افراد می‌توانند به تنهایی یا با تشکیل تیم‌های کوچک، محتوای متنوعی تولید کنند. همچنین، کارآفرینانی که ابزارهای پیشرفته‌ای مانند نرم‌افزارهای گرافیکی یا پلتفرم‌های ویرایش ویدئو ارائه دهند، می‌توانند نیاز این جامعه را برطرف کنند. با پیشرفت تکنولوژی، آینده تولید محتوا برای گیمینگ حتی روشن‌تر به نظر می‌رسد. ورود به این حوزه به معنای استفاده از موجی است که همچنان در حال رشد است و فرصت‌های بی‌پایانی در اختیار علاقه‌مندان قرار می‌دهد.

توسعه بازی‌های موبایلی

گیمینگ دیگر به کنسول‌ها یا کامپیوترهای گران قیمت محدود نیست. گوشی‌های هوشمند این صنعت را به یک پدیده فراگیر تبدیل کرده‌اند. حالا همه چیز در دستان بازیکنان است؛ از ماجراجویی‌های پیچیده گرفته تا بازی‌های ساده، همه و همه در انتظار گیمرهاست! کارآفرینان در حوزه توسعه بازی‌های موبایلی با یک بازار بزرگ روبه‌رو هستند. میلیاردها کاربر گوشی‌های هوشمند در سراسر جهان به معنای میلیاردها مشتری بالقوه است. حتی بازی‌های ساده‌ای که به راحتی قابل یادگیری هستند، می‌توانند به یک موفقیت بزرگ تبدیل شوند. مثلا همین انگری برزد (Angry Birds) را در نظر بگیرید؛ چه کسی فکرش را می‌کرد یک بازی ساده مبتنی بر پرتاب پرنده‌ها به موانع مختلف تا این اندازه محبوبیت به دست بیاورد؟

این فرصت شامل مدل‌های کسب و کاری متنوعی نیز هست. کارآفرینان می‌توانند بازی‌های رایگان با خریدهای درون برنامه‌ای توسعه دهند یا حتی بازی هایی با حق اشتراک ارائه کنند. هر کدام از این مدل‌ها امکان ایجاد درآمد‌های کلان را دارند. علاوه بر این، با افزایش تقاضا برای تجربه‌های شخصی‌سازی شده، توسعه‌دهندگان می‌توانند بازی‌هایی خلق کنند که دقیقا براساس نیاز مخاطبان طراحی شده‌اند. ایجاد بازی‌های آموزشی، درمانی یا حتی تجاری، زیرشاخه‌هایی هستند که هنوز جای کار زیادی دارند.

توسعه بازی‌های موبایلی به کارآفرینان این امکان را می‌دهد که با منابع محدود نیز وارد این صنعت شوند. از آنجا که ابزارهای توسعه نرم‌افزارهای موبایلی در دسترس هستند، این حوزه به یک سکوی پرتاب برای خلاقیت و نوآوری تبدیل شده است.

ایجاد پلتفرم‌های آموزشی برای گیمرها

گیمینگ دیگر صرفا تفریح نیست، حالا یک حرفه شده و میلیون‌ها دلار درآمدزایی دارد. بازیکنان حرفه‌ای در مسابقات بین‌المللی شرکت می‌کنند و جوایز میلیونی می‌برند، اما چطور یک بازیکن معمولی می‌تواند به یک گیمر حرفه‌ای تبدیل شود؟ اینجاست که فرصت کارآفرینی به وجود می‌آید.

ایجاد پلتفرم‌های آموزشی برای گیمرها یک نیاز روزافزون است. کارآفرینان می‌توانند دوره‌های آنلاین، کتاب‌های راهنما یا حتی وبینارهایی ارائه دهند که به گیمرها کمک کند مهارت‌های‌شان را ارتقا دهند. این آموزش‌ها می‌تواند شامل استراتژی‌های بازی، مدیریت زمان یا حتی روانشناسی رقابت باشد. پلتفرم‌هایی که بازیکنان حرفه‌ای را به عنوان مربی معرفی می‌کنند نیز ایده‌های جذابی هستند. گیمرها می‌توانند از تجربیات مربیان بهره‌مند شوند و راه‌های موفقیت در بازی‌های خاص را یاد بگیرند. این مدل نه تنها برای بازیکنان جذاب است، بلکه منبع درآمدی عالی برای مربیان نیز خواهد بود.

علاوه بر آموزش، برگزاری مسابقات و لیگ‌های محلی یا آنلاین یک راه دیگر برای ورود به این حوزه است. کارآفرینانی که بتوانند بسترهایی برای رقابت فراهم کنند، می‌توانند از طریق فروش بلیت، تبلیغات یا حق پخش درآمد کسب کنند. این فرصت نشان می‌دهد که گیمینگ فقط برای بازیکنان حرفه‌ای نیست. کارآفرینان باهوش می‌توانند از موج علاقه به بازی‌های ویدئویی برای ایجاد خدماتی ارزشمند و سودآور بهره‌مند شوند.

طراحی و فروش تجهیزات گیمینگ

بازیکنان حرفه‌ای به ابزارهای حرفه‌ای نیاز دارند. از کیبورد و موس گیمینگ گرفته تا صندلی‌های راحتی، تجهیزات مرتبط با گیمینگ حالا یک بازار عظیم است. این فرصت برای کارآفرینان به معنای ورود به یک صنعت پویاست که مشتربان آن حاضرند برای کیفیت هزینه کنند. کارآفرینان می‌توانند برندهای خود را ایجاد کنند و محصولات منحصربه‌فردی ارائه دهند. به عنوان مثال، طراحی موس‌های ارگونومیک یا هدست‌هایی با کیفیت صدای بالا، می‌تواند نیازهای گیمرها را برطرف کند. جالب اینکه بازاریابی تجهیزات گیمینگ نیز بسیار متنوع است. از طریق همکاری با استریم‌های معروف یا برگزاری مسابقات تبلیغاتی، برندها می‌توانند محصولات خود را به مخاطبان گسترده‌ای معرفی کنند.

علاوه بر این، ایجاد فروشگاه‌های آنلاین تخصصی برای تجهیزات گیمینگ یک مدل کسب وکار موفق است. فروشگاه‌هایی که به طور خاص روی نیازهای گیمرها تمرکز دارند، می‌توانند تجربه خریدی بهتر و سریع‌تر برای مشتریان فراهم کنند. طراحی و فروش تجهیزات گیمینگ تنها یک کسب وکار نیست؛ بلکه راهی برای ورود به دنیای هیجان‌انگیز بازی‌های ویدئویی است. این حوزه برای کارآفرینان خلاق، فرصت‌های بی‌پایانی ارائه می‌دهد.

استفاده از بازی‌ها به عنوان ابزار بازاریابی

بازی‌های ویدئویی دیگر فقط برای سرگرمی نیستند، بلکه به یک ابزار قدرتمند برای بازاریابی تبدیل شده‌اند. برندها از بازی‌ها برای جلب توجه مشتریان و ایجاد تعامل بیشتر استفاده می‌کنند. این حوزه فرصتی عالی برای کارآفرینانی است که می‌خواهند از خلاقیت خود در بازاریابی بهره ببرند. ایجاد بازی‌های اختصاصی برای برندها یک راه جذاب برای ورود به این حوزه است. به عنوان مثال، یک شرکت مواد غذایی می‌تواند یک بازی موبایلی طراحی کند که بازیکنان در آن محصولات برند را جمع‌آوری کنند. این نوع بازاریابی، سرگرمی را با تبلیغات ترکیب می‌کند. همچنین، تبلیغات درون بازی یک فرصت دیگر است. برندها می‌توانند محصولات خود را در بازی‌های پرطرفدار به نمایش بگذارند. این روش بازاریابی بسیار مؤثر است، زیرا گیمرها معمولا ساعت‌ها در دنیای بازی غوطه‌ور می‌شوند و پیام تبلیغاتی به طور غیرمستقیم به آنها منتقل می‌شود.

ایجاد پلتفرم‌هایی برای ارتباط میان برندها و توسعه‌دهندگان بازی، یک مدل کسب وکار دیگر است. این پلتفرم‌ها می‌توانند به برندها کمک کنند تا راه‌های جدیدی برای تعامل با مخاطبان خود بیابند. در نهایت، استفاده از بازی‌ها به عنوان ابزار بازاریابی نشان می‌دهد که گیمینگ چگونه می‌تواند به گسترش داده است. کارآفرینان خلاق می‌توانند از این فضا برای ارائه خدماتی نوآورانه و سودآور بهره‌برداری کنند.

سخن پایانی

صنعت گیم در طول یک دهه اخیر تغییراتی بی‌نهایت سریعی را تجربه کرده است. به طوری که خیلی از جوان‌های نسل قدیمی دیگر سررشته‌ای از دنیای پیچیده گیمم امروزی ندارند. شاید کمتر کسی فکر می‌کرد یک روز با بازی کردن بشود پول درآورد. خب این‌هم از عجایب دنیاست. ما در این مقاله کاری به خوب یا بد بودن این مسئله نداشتیم. در عوض سعی کردیم خیلی زک و پوست‌کنده نکاتی برای کارآفرینی در این شرایط تازه پیش پای شما قرار دهیم. حالا ریش و قیچی دست خودتان است. بد نیست کم کم کارتان در این حوزه را شروع کرده و اولین تجربه‌های حرفه‌ای‌تان را پشت سر بگذارید. هرچا هم نیاز به راهنمایی داشتید، ما مثل همیشه کنارتان هستیم.

منابع:

https://www.investopedia.com/articles/how-video-game-1۰۵۳۱۱۵/investing-industry-changing.asp

https://www.goodfirms.co/resources/online-gaming-trends-and-opportunities

https://www.circuitstream.com/blog/how-to-get-a-job-in-the-gaming-industry-an-essential-guide